

TALHA APAK

Yeminli Mali Müşavir (YMM)
talha.apak@paradergi.com.tr

VAR hakemlik tartışmaları için değil, daha adil bir futbol oyunu için oluşturulmuş bir sistem. Futbol oyunu içinde asıl önemli olan, sahadaki hakem performansı ve VAR yokmuş gibi maçın yönetilmesi. Bu unutulmamalı...

Futbolda her şey 'VAR' mı?

HER hafta mevzuattan bahsedip okuyucuyu sıkmaktansa, arada bir mevzuat dışına çıkmakta yarar var. Futbol ligimizde resmi olarak geçen sezon uygulanan Videolu Hakem Uygulaması (VAR), tartışmalı pozisyonlara daha doğru kararlar vermek için hakemlere yardım eden sisteme verilen isimdir. Her ne kadar Dünya Kupası'nda tartışmalı pozisyonların bir kısmı VAR'la dahi çözülememiş olsa da günümüzde oluşan futbol kavgalarının veya tartışmalarının büyük çoğunluğu artık bu uygulamayla çözüm buluyor.

İYİ Mİ, KÖTÜ MÜ?

Stat çatılarına yerleştirilen yüksek kare çekim özelliğine sahip kameraların, topun hareketlerini kayıt altına aldığı bu bilgisayar sisteminde, topun çiziyi geçip geçmediği bilgisi 1 saniye içerisinde hakemin kol saatine titreşimli olarak gönderiliyor. VAR sisteminde, kontrol odasındaki iki hakemden biri maçı analiz edip, gerektiğinde hakeme bilgi verirken, diğeri de oyunu takip ediyor. Kontrol odasından gelen bilgi üzerine, maçı yöneten hakem saha kenarındaki ekrandan pozisyonu izledikten sonra kararını verebiliyor.

VAR sistemi, beraberinde yeni tartışmalar da getirdi. Sadece Türkiye'de değil, Avrupa'da da hakem hatalarının can yaktığı, skora etki ettiği, hatta küme düşme ve şampiyonluklarda rol oynadığı görülüyor. Uygulamaya destek veren çok sayıda spor adamı ve yorumcusuna karşılık, bu uygulamanın futbolun doğasına aykırı olduğunu iddia ederek, uygulama ile oyunun durduğunu ve soğuduğunu ileri sürenler de bulunuyor. Çoğumuz hafta sonlarını dört gözle bekleyip, yorgunluğumuzu hafta sonu maçlarını izleyerek gidermek istiyoruz. Ancak, her zaman böyle olmuyor, bazı sporseverlerin takımı yenilince ve buna da VAR tartışması eklenince bu defa yeni haftaya yeni streslerle giriliyor.

FEDERASYONUN AÇIKLAMASI

Son haftalarda daha da artan VAR hakkındaki tartışmalar üzerine, Türkiye Futbol Federasyonu (TFF) bu hafta resmi internet sitesinde önemli bir açıklamada bulundu. Açıklama özetle şöyle...

Öncelikle TFF ve Merkez Hakem Kurulu, hakemliğin her adımında IFAB ve UEFA tarafından yayımlanan kuralları ve güncel talimatları uygulamaktadır. Futbol oyunu içinde asıl

önemli olan sahadaki hakem performansıdır. Bu yüzden VAR Protokolü de hakemlerin "VAR yokmuş gibi maç yönetmesi" gerekliliği üzerine kurulmuştur.

Sistem hakem kararlarında yüzde 100 bir doğruluğu değil, açık ve bariz hakem hatalarını sıfırlamak için oluşturulmuştur. Aksi zaten oyun kurallarına göre mümkün değildir, çünkü çoğu karar hakemin kanaatine göre verilmektedir, yani kişiseldir. Bu yüzden Protokol'ün ana felsefesi: 'Minimum müdahale, maksimum faydadır. Sistemin başlangıç noktası 'Hakemin kararı daha doğru olabilir mi?' değil, 'Hakemin kararı açık ve bariz yanlış mıdır?' sorusudur. Sistem sadece aşağıdaki dört konuda müdahil olur, bunun aksi yayımlanan protokole göre yanlıştır.

● Goller (Öncesinde atak başlangıç fazında oyun kurallarına göre açık ve bariz bir hata var mı? Ofsayt kontrolleri, vb.)
● Penaltılar (Verilen veya verilmeyen penaltılarda hakemin açık ve bariz bir hata yaptığı durumlarda veya temas içeride mi, dışarıda mı kararları)

● Direkt kırmızı kartlar (İkinci sarı kart pozisyonları incelenemez, sadece direkt kırmızı kart olan ve hakemin açık ve bariz hata yaptığı pozisyonlar)

● Yanlış kişiye gösterilen kartlar.

Diğer bir önemli nokta ise, hakemlerin VAR müdahalesi sonrasında puanlarının düştüğü tartışmalarıdır. Hakem açık ve bariz hata yaptığı VAR müdahalesi olsa da olmasa da puanı düşmektedir. Ayrıca hakem açık ve bariz hata yaptığı eğer VAR hakemi müdahil olmazsa onun da puanı düşmektedir. Bu anlayış hem UEFA'da hem de Avrupa'nın VAR sistemi uygulanan büyük ülkelerinde de aynı şekilde uygulanmaktadır. Son olarak, VAR sistemi hakemlik tartışmaları için değil, daha adil bir futbol oyunu için oluşturulmuş bir sistemdir. Sadece net ve bariz hataları (büyük skandalları) oyunun içinden çıkarabilmek adına oluşturulmuştur. Futbolun doğal akışına ve hızına zarar vermeyecek bir şekilde uygulanması için titizlikle çalışmalar yapılmaya devam ediliyor. Futbol oyunu için esas olan sahadaki hakem performansdır ve böyle kalması hedefleniyor. VAR Protokolü de çok net bir şekilde uygulamaları anlatıyor.

Bazen maçın hızını kesip, oyunu soğutsa veya, taraftarın tepkisine yol açsa da iyi ki bu sistem 'VAR', iyi ki maçlar 'VAR'. İyi hafta sonları ve keyifli maçlar...

